

meteszerzet elsősorban a hegyeket keresték, ahol a csönd vert tanyát. Egyébként a Duna vízgyűjtőjében 45, a Tiszáéban 34 települést találtunk. Leggazdagabb a Dunántúl 40 monostorral.

A pálos rend története a magyar történelem egy darabja. Ez az egykor oly virágzó, apostolkodásában és művészetében oly termékeny szerzet is áldozatul esett II. József 1786-os intézkedésének: eltörölték a birodalom területén lévő összes kolostorát, amelyekben ekkor még 313 szerzetes lakott. A vezetést átvette a szomszédos Lengyelország, amely ma is a magyar eredetű szerzet központja.

Gyéressy Béla a gyűjteménnyel megkoronázta 40 éves kutató munkáját: méltó emléket állított vele rendjének. De minden munkatárs mintaszerűen kivette a részét a kiadásból: a szerkesztők, a sajtó alá rendezők, a sok figyelmet kívánó szöveg gépelői. A magyar történelem, irodalom és művészettörténet halás lesz nekik.

Óry Miklós

Vajda József: Megszentelt élet. Szent István Társulat, Budapest 1978, 520 o.

Csaknem minden nyelven hiánycikk ma egy jó, gyakorlati jellegű erkölcsstani könyv. A nemrég elhunyt váci segédpüspök ezért szentelte a püspöki székesegyházban tartott szentbeszédeit az erkölcsi kérdések tárgyalásának. Ezek adják halála után megjelent könyvének anyagát.

Az első részben (48 pont) az erkölcsi élet alapkérdései kerülnek sorra: a parancsolatok általában, a lelkiismeret, a bűn és kísértés. Majd sorra veszi a tízparancsolatot és az egyház öt parancsát. A második rész (39 pont) a szentségekről ad gyakorlati oktatást, kiemelve a liturgiában való részvétel fontosságát. A harmadik részben pedig az imaéletre ad eligazítást (20 pont).

A bevezető sorokban kiemeli vonalvezetését: „Mégkíséreltük a legegyszerűbb formában . . . a ma emberének leginkább érthető formában . . . és teljesen szentírási alapon összefoglalni azokat az erkölcsi törvényeket, melyek az egyéni tökéletesség és az emberi együttélés nélkülözhetetlen törvényei.” Ebben a Zsinat szellemét kívánja követni.

Felépítése áttekinthető, nyelvezete közérthető. Sok példával tüzdeli meg az anyagot, amelyek egyaránt célozzák az érdeklődés fölkelését és tételeinek megerősítését. Teológiaiilag inkább a régi, klasszikus katekizmus beosztását követi. Szolid táplálékot akar nyújtani. Valószínűleg innét ered, hogy nem tér ki vitatott kérdésekre, és nem próbálja különféle szerzők véleményét szembeállítani. Az általában elfogadott tantárja az olvasó elé. Igen hasznos lehet tehát azoknak a hitoktatóknak, akik ilyen szelvényben akarják hallgatóiknak a vallásos élet kérdéseit megvilágítani. Külön gondot fordított azoknak a kifejezéseknek helyes magyarázatára, amelyek a keresztény hagyományból származnak, de ma egyeseknél más értelmezést kapnak. Ugyesen mutat rá pl., mennyiben mondhatjuk, hogy a lelkiismeret történeti kategória (14), mit kell érteni bűnön (28) stb. Érezni lehet, hogy jól ismerte azokat a körülményeket, amelyek között hallgatói és olvasói nagy része él.

Az első pontokban a szerző megemlíti néhány gondolatot, amelyek az elmélkedést segíthetik elő. Kár, hogy az idevágó megjegyzések lassan elmaradnak. Még inkább hozzájárulhatnának, hogy az olvasó átgondolja a kifejtett anyagot, és saját életére alkalmazza.

Eke B. Antal

Charles Cummings O.C.S.O.: Spirituality and the Desert Experience. (Lelkiség és a pusztá-élmény.) Dimension Books, Denville, N.J. 1978, 187 o.)

A lelki szárazság gyakorlati témája a lelki irodalomnak. Nem sok viszont az olyan mű, amely kitágítja a perspektívát, a lelki pusztaság minden formáját vizsgálja. Erre a felfedező útra viszi olvasóját a trappista-ciszterci szerző, lényegében két térkép segítségével: azt mutatja meg, mit mond a Biblia és a modern pszichológia a kérdésről.